

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Slaný, Komenského náměstí 618, okres Kladno

Komenského náměstí 618, 274 01 Slaný

Identifikátor školy: 600 044 301

Termín konání inspekce: 17. - 20. květen 2005

Čj:	c5-1132/05-5219
Signatura	ob3cy135

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Slaný, Komenského náměstí 618, okres Kladno je úplnou základní školou. Ve školním roce 2004/2005 má 22 tříd a 591 žáků. Čtyři třídy prvního stupně jsou umístěny na odloučeném pracovišti v budově gymnázia, Smetanovo náměstí 1310. Součástí je školní družina. Od 1.června 1992 má škola právní subjektivitu. Zřizovatelem je město Slaný, se sídlem na adrese Velvarská 136, 274 53 Slaný.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky pro předměty český jazyk ve čtvrtém až devátém ročníku, matematika ve čtvrtém až osmém ročníku, dějepis, občanská výchova, prvouka, přírodověda a vlastivěda v základní škole; průběh a výsledky vzdělávání ve výše uvedených předmětech ke dni inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitel školy má odbornou kvalifikaci pro výuku tělesné výchovy a branné výchovy. Ve školním roce 2004/2005 vyučuje tělesnou výchovu a informatiku.

Český jazyk a matematiku ve čtvrtém a pátém ročníku vyučují čtyři třídní učitelky, z toho tři jsou odborně kvalifikované, jedna má odbornou kvalifikaci pro výuku anglického jazyka v základní škole. Český jazyk na druhém stupni učí pět vyučujících, z toho tři odborně kvalifikované (jedna bez příslušné aprobace) a dvě mají kvalifikaci pro první stupeň základní školy. Výuku matematiky v šestém až osmém ročníku zajišťují čtyři učitelky, z toho dvě s dlouholetou pedagogickou praxí a s příslušnou odbornou kvalifikací. Z učitelek bez příslušné odborné kvalifikace má jedna vysokou školu nepedagogického směru, druhá má odbornou kvalifikaci pro výuku na prvním stupni. Všichni vyučující dějepisu a občanské výchovy, kromě jednoho, jsou odborně kvalifikovaní, získali vysokoškolské vzdělání pedagogického směru. Z toho dvěma vyučujícím občanské výchovy chybí specializace k její výuce. Výuku prvouky, přírodovědy a vlastivědy zajišťuje celkem deset vyučujících, z toho pět splňuje podmínky odborné kvalifikace, čtyři mají pouze středoškolské vzdělání, jedna má odbornou kvalifikaci pro výuku biologie. Délka pedagogické praxe vyučujících je rozdílná, pohybuje se od dvou do třiceti devíti let. Výchovnou poradkyní je zkušená kvalifikovaná učitelka, která absolvovala několik kurzů týkajících se této problematiky.

Skladba úvazků vyučujících je vedena snahou zajistit co nejlepší personální obsazení po stránce příslušné odborné kvalifikace a pedagogické zkušenosti. Toto se vzhledem ke stávajícímu složení pedagogického sboru zatím příliš nedaří.

Organizace činnosti a provozu školy je zřetelná a funkční. Její struktura vyplývá především z dlouhodobé koncepce rozpracované do ročního rámcového plánu, organizačního řádu a dalších dokumentů. Rozložení pracovních rolí je jasně vymezené, ředitel a zástupkyně mají písemně stanoveny své kompetence, za činnost v oblasti ekonomické odpovídá řediteli hospodárka. Další řízení je v potřebném rozsahu delegováno také na nižší stupně. Celkově je vedení školy založeno na kooperativní týmové práci.

Přenos potřebných informací zajišťuje denní osobní kontakt všech zaměstnanců školy, nástěnky před ředitelnu, ale především vnitřní počítačová síť. Dvě učitelky na odloučeném

pracovišti a všechny vychovatelky mají služební mobilní telefon. Všichni zaměstnanci mají přístup k internetu.

Poradním orgánem vedení školy jsou především pedagogická rada a metodické orgány. Pedagogická rada zasedá pravidelně pětkrát ročně, v případě potřeby jsou svolávány provozní porady nebo další pracovní setkání. Hlavním úkolem metodických orgánů je v letošním školním roce příprava školního vzdělávacího programu. Metodické orgány sledovaných předmětů se zabývají dále plánováním učiva, volbou učebních textů a pomůcek, organizací výuky. Metodické činnosti nebo uvádění začínajících pedagogů je v rámci těchto orgánů věnováno málo prostoru, výjimkou jsou předmětová komise dějepisu a občanské výchovy a metodická sdružení prvního stupně. Ze zápisů z jejich jednání je patrné, že sledují i tuto oblast.

Ředitel při vedení učitelů uplatňuje demokratický styl řízení, vytváří nestresující pracovní atmosféru. Kontrolní činnost je celkem pravidelná, vychází z ročního plánu, ale není dostatečně důsledná. Při inspekční činnosti byly zjištěny nedostatky, které to potvrzují (viz dodržování osnov, vedení povinné dokumentace). Hospitační činnost se řídí stanovenými kompetencemi mezi ředitelem a jeho zástupkyní. Její četnost je přiměřená, poskytuje odpovídající informace o úrovni práce jednotlivých pedagogů a přispívá ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu. Učitelkám bez příslušné odborné kvalifikace a s krátkou pedagogickou praxí jsou určeny uvádějící učitelky. Neformální metodickou a částečně také odbornou pomoc poskytuje také zástupkyně ředitele školy.

Potřeby školy v oblasti personálních podmínek si ředitel uvědomuje a podniká kroky k jejich zlepšení, především pomocí internetu či inzerátů nebo motivačními osobními příplatky.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánované, vyučující se zúčastňují vybraných akcí dle nabídky pořádaných různými vzdělávacími institucemi a dle svého zaměření. Podněty a poznatky z tohoto vzdělávání se promítly i do průběhu několika sledovaných hodin. Téměř všichni vyučující absolvovali školení k tvorbě školních vzdělávacích programů, kurzy počítačové gramotnosti, systematicky se vzdělávají také vyučující cizích jazyků. Vzdělávání je koordinováno s potřebami školy, pozornost je věnována také vzdělávání vedoucích pracovníků.

Hodnocení pedagogů probíhá podle předem stanovených kritérií, se kterými jsou všichni seznámeni. Mezi priority patří především kvalita jejich práce a využívání moderních aktivizujících prvků ve výuce. Ředitel zjišťuje názory, připomínky a požadavky vyučujících prostřednictvím rozhovoru s vedoucími metodických orgánů, ale i s jednotlivými vyučujícími. Výsledky pak využívá při vedení a motivování pracovníků. Hodnocení pozitivně ovlivňuje jejich profesní růst.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy podporují rozvoj osobnosti žáků a umožňují realizovat vzdělávací program celkově na velmi dobré úrovni.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Provoz školy probíhá ve dvou objektech vzdálených zhruba 800 metrů. V budově gymnázia jsou umístěny třídy druhých a třetích ročníků a malý kabinet pro vyučující. V hlavní třípatrové budově, asi 110 let staré, se nacházejí kmenové třídy zbývajících ročníků. Kromě kmenových učeben, školní dílny, tělocvičny, školní kuchyňky a tří učeben pro školní družinu, jsou zde i dvě odborné učebny (jazyková a výpočetní techniky). Ve škole není sborovna, zázemí pro učitele tvoří šest kabinetů. Květinová výzdoba a zdařilé žakovské práce spoluvytvářejí příjemné a estetické prostředí veškerých prostor školy.

Zařízení a vybavení učeben prvního stupně je z estetického hlediska a podnětnosti pro výuku na velmi dobré úrovni. Třídy poskytují kvalitní podmínky pro využívání prostoru mimo lavice, většina je vybavena relaxačními koberci a převážně profesionálně renovovaným žákovským nábytkem, který většinou odpovídá vzrůstu žáků. Ostatní nábytek je starší.

Třídy druhého stupně jsou vybaveny starším nebo profesionálně renovovaným žákovským nábytkem, který neodpovídá vzrůstu všech žáků (většinou jedné velikosti). Povrch tabulí v některých učebnách je poničený, škola provádí jejich postupnou renovaci.

Materiální zabezpečení sledovaných předmětů na prvním stupni má celkově velmi dobrou úroveň. Pro jejich výuku slouží převážně novější nástěnné tabule, kterými jsou vyzdobeny třídy, výstavky encyklopedií a další odborná literatura. Škola má dostatek i starších, plně funkčních pomůcek, které jsou uloženy převážně v kmenových učebnách ve skříních.

Odborné pracovny sledovaných předmětů na druhém stupni nejsou zřízeny, předměty se vyučují v několika učebnách, jejichž prostředí je většinou strohé a k výuce předmětů nemotivující. Pomůcky k jejich výuce jsou umístěny převážně v kabinetech. Je možné používat videokazety, CD nosiče, nástěnné tabule, mapy, přehledy učiva, odborné publikace a příručky včetně jazykových.

Pro výuku sledovaných předmětů jsou používány učebnice několika vydavatelství nebo ucelené řady učebnic, popřípadě další didaktické publikace. Pro žáky s vývojovými poruchami učení jsou, kromě výukových programů zaměřených na tuto oblast, využívány převážně textové materiály s mluvnickým učivem.

V oblasti vybavení výpočetní technikou došlo od poslední inspekce k výraznému zlepšení. Byla vybudována odborná učebna, ve které je patnáct nových počítačů zapojených do sítě, připojených k internetu a které mají nainstalovány výukové programy ke sledovaným předmětům. Pro využívání výpočetní techniky skupinami žáků má škola vytvořeny vynikající podmínky, neboť i další učebna je vybavena čtrnácti staršími žákovskými pracovišti. Počítačovou učebnu mohou žáci navštívit kdykoli po vyučování. Vynikajícím způsobem je informační technikou vybaven i školní management. Počítače jsou ve všech kabinetech, ředitelně, kanceláři zástupkyně ředitele, kanceláři hospodářky školy a v jazykové učebně, jsou propojeny do sítě s možností přístupu na internet a jsou velmi efektivně využívány pro vedení personální, mzdové a účetní agendy a pro zpracování dalších písemných materiálů. V jedné třídě prvního stupně v budově gymnázia je umístěn starší počítač a tiskárna pro potřeby učitelek a školní družiny.

Vybavení didaktickou a audiovizuální technikou je rovněž na vynikající úrovni. Téměř v každé třídě je televizor a videorekordér. Vyučující mají k dispozici radiomagnetofony s CD přehrávačem, učitelky na odloučeném pracovišti dataprojektor, notebook a kopírovací přístroj. V hlavní budově jsou ještě další dva dataprojektory s notebooky, mikrokamera, několik kopírovacích přístrojů, včetně multifunkčního přístroje v ředitelně školy a digitální fotoaparát.

Ve školní knihovně, která je vybudována v jednom z prostorných kabinetů, je dostatečné množství titulů dětské a odborné literatury i souborů knih pro mimočítankovou četbu, ty jsou aktualizovány a průběžně doplňovány. Je zde další počítač napojený na internet. Knihovnu mohou žáci využívat téměř kdykoliv během dne. Škola odebírá nepřeborné množství odborných periodik, vyučující mají k dispozici i další odbornou literaturu, ze které čerpají doplňující informace.

Problematika materiálně-technického zabezpečení výuky je projednávána na jednáních pedagogické rady, metodických sdruženích a předmětových komisích v souvislosti s využíváním učebny výpočetní techniky. Ředitel má velmi dobrý přehled o využívání

materiálních zdrojů, vzhledem k jeho zájmu zejména o výpočetní techniku, provádí kontrolní činnost prakticky neustále. Oblast dalšího zkvalitňování materiálně-technického zázemí má ředitel promyšlenou a stanoví potřebné priority v závislosti na finančních možnostech (vybudování druhé počítačové učebny, modernizace učebních pomůcek, postupná renovace žákovského nábytku), ve spolupráci se zřizovatelem zajištění investičních akcí (rekonstrukce suterénu a školního dvora k relaxačním činnostem). Všechny stanovené úkoly v koncepci rozvoje do roku 2005 byly splněny.

Prostory hlavní budovy školy jsou využívány širší veřejností. Jedná se především o pravidelný pronájem tělocvičny, učeben pro výuku cizího jazyka, jednorázově jsou učebny pronajímány účetní firmě.

Spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, škola využívá i sponzorské dary (finanční prostředky na nákup dataprojektoru).

Žáci i zaměstnanci školy se stravují v jídelně, která je samostatným právním subjektem.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují realizovat vzdělávací program celkově na velmi dobré úrovni.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola deklaruje výuku podle učebního plánu vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Dle rozvrhů hodin a zápisů v třídních knihách jsou v tomto školním roce hodinové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů a celkové hodinové dotace jednotlivých ročníků v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Rovněž minimální hodinové dotace jednotlivých předmětů na druhém stupni jsou ve čtyřletém vzdělávacím cyklu 2001/2002 až 2004/2005 plněny.

V souladu s učebním plánem se vyučují v sedmém a osmém ročníku dvě hodiny volitelných předmětů, v devátém ročníku mají volitelné předměty tříhodinovou týdenní dotaci. S ohledem na zájem žáků a rodičů a na personální a materiální podmínky školy byly ve školním roce 2004/2005 zřízeny tyto volitelné předměty:

7. ročník	8. ročník	9. ročník
Informatika (3 skupiny)	Informatika (2 skupiny)	Informatika (3 skupiny)
Sportovní hry	Sportovní hry	Sportovní hry
Cvičení z matematiky	Cvičení z matematiky (2 skup.)	Cvičení z matematiky (2 skup.)
Cvičení z českého jazyka	Německý jazyk	Cvič. z českého jazyka (2 skup.)
Francouzský jazyk	Anglický jazyk	Anglický jazyk
Výtvarná výchova		Ruský jazyk
		Technické kreslení
		Seminář z fyziky
		Výtvarná výchova

V rámci výuky na obou stupních je probíráno i učivo Ochrana člověka za mimořádných situací, Civilní obrana a Dopravní výchova.

Výuka v loňském i letošním školním roce nebyla v souladu s učebními osnovami vzdělávacího programu Základní škola. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno nedodržení učebních osnov v předmětu český jazyk, kdy nad rámec učebních osnov bylo probíráno

v pátém ročníku učivo skloňování přídavných jmen (v loňském roce), v předmětu matematika v jedné čtvrté třídě učivo síť čtyřbokého jehlanu (v letošním roce) a v předmětu přírodověda v pátém ročníku učivo jednoděložné a dvouděložné, nahosemenné a krytosemenné rostliny (v loňském i letošním roce).

V povinné dokumentaci dokládající průběh vzdělávání jsou některé opravy zápisů prováděny nestandardním způsobem. V třídních knihách ze školního roku 2003/2004 a 2004/2005 nejsou v některých případech zápisy o probíraném učivu úplné a dostatečně konkrétní, čímž je snížena průkaznost vzdělávání a výchovy. To se však netýká zápisů v třídních knihách prvního stupně. Ty jsou vedeny průkazným způsobem, včetně kurzu Výchova ke zdraví, které je vyučováno v rámci učiva přírodovědy v souladu s učebními osnovami přijatého vzdělávacího programu ve čtvrtém a pátém ročníku.

Pro žáky se zdravotním postižením a znevýhodněním má škola zpracovány kvalitní individuální vzdělávací plány. Jejich vyhodnocování se neprovádí.

Plnění učebních osnov mají zabezpečovat časové tematické plány učiva zpracované vyučujícími jednotlivých předmětů, které jsou přehledné, mají charakter časového harmonogramu rozvržené učební látky do jednotlivých měsíců a v průběhu roku jsou aktuálně doplňovány a upravovány (posun učiva, exkurze apod.). Přípravu některých vyučujících však do značné míry ovlivňuje volba učebnic, podle kterých jsou plány často vypracované, a proto je v nich zařazené i učivo z vyšších ročníků. Primární kontrola souladu plánů s učebními osnovami je prováděna v příslušných předmětových komisích, další pak vedením školy. Tato praxe však není zcela účinná.

Z důvodu dopravní obslužnosti je začátek vyučování posunut na 7 hodin 45 minut. Přestávky mezi vyučovacími hodinami jsou většinou desetiminutové, po druhé vyučovací hodině je přestávka v trvání dvacet minut, mezi šestou a sedmou vyučovací hodinou je pouze pětiminutová přestávka. Nedostatkem rozvrhu hodin pro školní rok 2004/2005 je zařazení šesti vyučovacích hodin v dopoledním vyučování pro žáky pátého ročníku v jednom, resp. dvou dnech v týdnu. Další dílčí nedostatky byly v zařazování některých vyučovacích předmětů s dvouhodinovou týdenní dotací ve dvou po sobě následujících dnech nebo na první a poslední pracovní den v týdnu. Zcela optimální také není zařazení vyučovacích hodin, při kterých jsou třídy prvního stupně děleny na skupiny na druhou až čtvrtou vyučovací hodinu. Pro žáky, kteří v uvedenou dobu nemají výuku, pak musí být zajištěna dopolední činnost školní družiny.

Pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami funguje doučovací kroužek. Žáci jsou rozděleni do pěti skupin, které vedou tři učitelky, z nichž jedna absolvovala příslušné školení. Ve své práci jsou všechny pečlivé a pokroky žáků sledují. Evidenci žáků vede výchovná poradkyně. Ve škole není školní psycholog, ani speciální pedagog. Na velmi dobré úrovni je však spolupráce s příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnou (např. vyšetření žáků přímo ve škole). Nadaným žákům je umožněna účast v různých soutěžích, olympiádách a dalších akcích. Při hodinách sledovaných předmětů nebyla však diferenciací učiva ve vztahu k žákům s poruchami učení i využívání a rozvoj schopností žáků nadanějších zaznamenána ani jednou.

Školní metodičkou prevence sociálně-patologických jevů je učitelka s dlouholetou pedagogickou praxí a této problematice se věnuje pečlivě. Vypracovává minimální preventivní program, jehož obsah je začleněn do výuky a jehož plnění je každoročně vyhodnocováno, organizuje besedy s danou tematikou, připravuje rozmanité dotazníky, aktualizuje příslušnou nástěnku. Škola v této oblasti nabízí dostatečné množství volnočasových aktivit.

Přenos informací vůči žákům a rodičům je v potřebné míře zajištěn. Nejčastěji je k tomu využíván školní rozhlas a nástěnky. Základní informace pro rodiče jsou uveřejněny na nástěnce určené pro ně, využívány jsou také informační listy. Tříkrát ročně se konají třídní schůzky, zavedeny jsou notýsky a žakovské knížky. Rodiče také mohou prakticky kdykoliv navštívit školu, konzultovat s učitelem nebo s výchovnou poradkyní. V případě potřeby jsou do školy zváni. Školská rada zřízena není. Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním školní akademie.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk ve čtvrtém až devátém ročníku

Předmět byl hospitován v patnácti hodinách ve všech ročnících, z toho v jedné hodině volitelného předmětu cvičení z českého jazyka. Vyučování bylo kvalitně připraveno zejména z hlediska promyšlenosti učebních činností a metod práce. Cíle výuky byly stanoveny vhodně s ohledem na věk a aktuální dispozice žáků, v jedné šesté třídě bylo zařazeno učivo příliš náročné a žáci ho nezvládali. Témata hodin vždy navazovala na předcházející, po odborné i metodické stránce byla prezentována správně. Pouze u jedné nekvalifikované vyučující byly zaznamenány odborné chyby, u jedné chyby metodické.

Materiální zabezpečení výuky bylo velice dobré. Některé učitelky využívaly převážně textové pomůcky, tabuli a sešity, jiné účelně zařadily CD přehrávač či didaktickou hru. Jedna hodina probíhala v učebně výpočetní techniky.

Společným znakem hospitovaných hodin bylo časté střídání činností a diferenciací práce. Některé učitelky při tom účelně využívaly celého prostoru třídy. Žáci pracovali ve dvojicích, ve skupinách, v kruhu, plnili úkoly samostatně nebo společně. Použité metody vedly žáky k tvořivé činnosti a k rozvoji fantazie. Velmi dobře fungovala zpětná vazba, po ukončení dílčích úkolů vždy následovala společná kontrola správnosti řešení. Nechyběla také průběžná kontrola práce vyučujícími. Žáci projevovali k výuce dobrý vztah, pracovali soustředěně a se zájmem. Učitelky dobře používaly techniky vedoucí ke zvládnutí učiva a vytváření požadovaných kompetencí žáků. Psychohygienické podmínky vyučování byly pozitivně ovlivněny promyšlenou organizací práce, téměř vždy bylo pamatováno na zařazení vhodné relaxace, drobných her nebo dalších forem odlehčení, výhodou jsou půlené hodiny. Ve dvou zhlédnutých hodinách převažovala role učitele, chyběla zde i odpočinková činnost.

Promyšlená a cílená motivace prolínala všemi hospitovanými hodinami v celém jejich průběhu. Práce byla oceňována, snaha a výkon byly hodnoceny. Žáci pracovali s chutí, jelikož motivačními prvky byl vyvoláván a udržován jejich zájem. Úvodní motivace však byla téměř ve všech hodinách zredukována na seznámení žáků s tématem výuky a pracovní náplní hodin.

Kultivované vystupování všech učitelek přispělo k příznivému klimatu navštívených hodin. Mezi žáky a učitelkami byl pěkný vztah. Žáci se chovali klidně, někdy se snažili o problém diskutovat. Učitelky rozvíjely jejich komunikační dovednosti, pobízely je k vyjádření vlastních názorů. Často využívaly jejich znalostí a zkušeností, ale také jejich domácí přípravy. Nebyly opomíjeny také mezipředmětové vztahy. Výuku charakterizovala vzájemná spolupráce žáků, tolerance k chybám druhých, byla dodržována pravidla chování i vzájemného respektu. Ve všech hodinách byl vytvořen prostor pro jejich osobnostní a sociální rozvoj. Bylo patrné, že žáci jsou zvyklí pracovat v týmech i samostatně.

Průběžné hodnocení různými způsoby prolínalo všemi zhlédnutými hodinami, ojediněle se objevilo i ocenění pokroku a zdůvodnění hodnocení. Závěrečné shrnutí a celkové zhodnocení výkonů žáků a jejich podílu na odvedené práci, byly však zaznamenány pouze v pěti hodinách. Rozsah klasifikace v žakovských knížkách je dostatečný, většinou však převažují

známky z mluvnického učiva. Žákovské písemnosti jsou kontrolované, zápisy v nich jsou stručné. V jedné třídě byly opakovaně zaznamenány chyby v opravených cvičeních.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika ve čtvrtém až osmém ročníku

Hospitováno bylo ve všech třídách s výjimkou VII. B, celkem ve dvanácti vyučovacích hodinách. Ve všech hospitovaných hodinách postupovaly učitelky v souladu se svými tematickými plány a důsledně navazovaly na již probrané učivo. Na jednotlivé hodiny byly dobře připravené hlavně po stránce jejich obsahu. Rezervy byly v promyšlení zařazování rozmanitých forem výuky a využívání pomůcek a didaktické techniky.

Ze tří vyučujících, které nemají příslušnou odbornou kvalifikaci, se to u dvou z nich negativně projevilo. Zaznamenány byly časté odborné chyby, ojediněle i drobné metodické a didaktické nedostatky.

Učitelky většinou efektivně využívaly nakopírované pracovní listy a učební pomůcky, které si často samy vyrobily. Použití didaktické techniky bylo zaznamenáno jen v jedné z hodin, výukové programy aplikované prostřednictvím výpočetní techniky nevyužila žádná z vyučujících.

Ve všech sledovaných hodinách převažovala frontální výuka formou společné a samostatné práce. Pouze v jedné hodině byla zařazena skupinová práce, ve dvou hodinách práce dvojic. Organizace výuky byla většinou účelná, odpovídala vymezeným cílům i obsahu učiva. Zásadní nedostatky byly v chybějící diferenciaci. Výrazné rezervy byly v závěrečných fázích vyučovacích hodin, ve více jak polovině hodin chybělo efektivní utřídění poznatků a shrnutí učiva. Z hlediska psychohygienických podmínek výuky je pozitivem zařazení vyučovacích hodin, při kterých jsou třídy děleny na skupiny. Efektivita výuky v těchto hodinách však byla nízká (převažující frontální výuka s chybějícím individuálním přístupem).

Vstupní motivace měla nejčastěji formu seznámení s cílem nebo programem hodiny. K průběžné aktivizaci žáků bylo v nižších ročnících využíváno jejich povzbuzování a časté střídání činností. K motivaci žáků přispívala také aktualizace učiva a řešení praktických příkladů.

Ve všech hospitovaných hodinách byl patrný klidný a vstřícný přístup učitelek. Žáci většinou respektovali pokyny učitelek. Výjimkou byla jedna hodina, ve které přes snahu vyučující o aktivní zapojení a motivaci žáků docházelo k narušování výuky nekázní (hlučení a pokřikování žáků, neplnění pokynů učitelky). Vzhledem k převažující frontální výuce byly rezervy ve vedení žáků ke kooperaci, v některých hodinách bylo také málo dbáno na rozvoj komunikativních dovedností.

Průběžného hodnocení práce žáků se využívalo převážně v nižších ročnících. Závěrečné hodnocení bylo provedeno zhruba v polovině hospitovaných hodin. Vedení žáků k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení bylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno jen ojediněle. Frekvence klasifikace v žákovských knížkách zabezpečuje rodičům dobrou informovanost o průběhu vzdělávání, zápisy jsou většinou průběžné, s uvedením konkrétního učiva, které bylo předmětem klasifikace.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly hodnoceny jako dobré.

Dějepis a občanská výchova

V průběhu inspekce bylo hospitováno v sedmi hodinách občanské výchovy a pěti hodinách dějepisu. Absence odborné kvalifikace a specializace k výuce občanské výchovy neovlivnily odbornou správnost předkládaných faktů, ovlivnily však volbu forem a metod výuky.

Jednotlivé hodiny byly připraveny, v úvodu byli žáci seznámeni s jejich průběhem, v žádné nebyla využita účinná úvodní motivace, v polovině učitelky žáky motivovaly řešením problému, mezipředmětovými vztahy, aktuální událostí. Třetina navštívených hodin postrádala efektivní závěr a mírně přesahovala do přestávky. Práce byla organizována frontálním způsobem doplněným řízeným rozhovorem a problémovými otázkami. Většina vyučujících využila činnostní učení, skupinovou práci. Zde byly většinou zjištěny rezervy v promýšlení organizace práce ve skupinách i v návaznosti jejich výsledků.

Hodiny byly vedeny většinou s podporou motivujících názorných pomůcek, odborné literatury, byly uplatněny i další informační zdroje a aktualizace učiva. Dvě hodiny byly organizovány jako vycházka s cílem poznání významných míst města. Jedna z nich byla velmi vhodně založena na samostatné přípravě a práci žáků, kteří byli za průběh hodiny zodpovědní. Nechyběl při ní ani motivující úvod a shrnující závěr s využitím sebehodnocení. V dalších hodinách byla uplatněna také metoda problémového učení a práce s chybou.

Pouze v jedné navštívené hodině byla názornost výuky podpořena didaktickou technikou. Jinak žáci pracovali se sešitem, učebnicí, eventuelně nakopírovanými materiály a kartami s pojmy a daty. V žádné hodině nebyla přímo využita výpočetní technika. Ve většině hodin byli žáci cíleně vedeni k využívání dalších informačních zdrojů, prezentování názorů; cíleně byly rozvíjeny jejich komunikační dovednosti.

V průběhu dvou hospitovaných hodin byly zaznamenány výraznější projevy nekázně a nerespektování pokynů vyučujících, což celkový průběh hodin negativně poznamenalo, zejména v oblasti interakce a spolupráce. V dalších hodinách žáci učitele bez problémů respektovali a se zaujetím plnili jeho pokyny, povzbuzování pochvalou eventuelně klasifikací. Ve čtvrtině navštívených hodin učitelé k motivaci využívali i negativní příkazy a zákazy, pochvala a ocenění práce žáků klasifikačním stupněm však byly zaznamenány ve větší míře. Ve třetině hodin nechybělo také vedení žáků k sebehodnocení. Hodnocení klasifikačním stupněm využitě v průběhu navštívených hodin bylo adekvátní a zdůvodněné. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách odpovídala etapě školního roku.

V průběhu roku jsou žáci k výuce dějepisu motivováni účastí v odborné soutěži a zadáváním témat k odborným pracím, zúčastňují se také exkurzí, při nichž jsou uplatňovány mezipředmětové vztahy.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepise a občanské výchově byly hodnoceny jako velmi dobré.

Prvouka, přírodověda, vlastivěda

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem deset vyučovacích hodin ve všech třídách prvního stupně u všech vyučujících těchto předmětů. Jejich bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla většinou dobrá, pozitivem bylo, že žáci byli seznámeni s průběhem nebo cílem vzdělávání, nedostatky byly v některých případech v zaměření se na závěrečnou fázi hodiny, v zařazení relaxačních chviliek a ve využívání dostupné didaktické techniky. Velmi dobře byla připravena hodina vlastivědy v pátém ročníku a prvouky v prvním ročníku.

Vyučování bylo velmi dobře materiálně zajištěno, žáci měli kromě učebnic a pracovních sešitů k dispozici vlastivědné mapy, přírodniny, odborné publikace, nakopírované listy s úlohami, obrázky, karty s prvoučným učivem, fyzikální pomůcky, žákovské hodiny a předměty denní praxe. V průběhu tří hodin učitelky účelně uplatnily předem připravené záznamy na tabuli. Všechny použité materiály (včetně nástěnných obrazů) přispěly ke zvýšení názornosti výuky, efektivity hodin a podílu žáků na učení, zvláště živé přírodniny v hodině přírodovědy v pátém ročníku. Počítačová technika nebyla použita vůbec, magnetofon pouze v jednom případě. Žáci často využívali k výuce učebnu mimo lavice a koberec.

Jednotlivé hodiny se lišily použitými metodami a formami práce v závislosti na osobnosti vyučujícího. V některých průměrných hodinách většinou převládala frontální výuka s dominantním postavením pedagoga, od něhož vycházela veškerá činnost v hodině. Tempo výuky bylo voleno podle celkové úrovně třídy. Pozitivem bylo, že vyučující zohledňovali stav vědomostí a dovedností žáků, ne vždy však byli do výuky zapojeni všichni žáci. Nové informace sdělovali v návaznosti na probrané učivo, vhodně uplatnili zásadu postupnosti, po samostatné práci byla žákům vždy poskytována k jejich práci okamžitá zpětná vazba. Individuální přístup k žákům formou diferencovaných úkolů a práce se záměrnou chybou se téměř neobjevily. V hodinách vedených učitelkami bez odborné kvalifikace byla patrná nezkušenost práce se žáky na prvním stupni nebo krátká pedagogická praxe, ve všech hodinách byla výuka po věcné a odborné stránce správná, byla užívána správná terminologie. Společným nedostatkem poloviny sledovaných hodin byla absence závěrečného shrnutí a v některých hodinách i upevnění učiva. Z psychohygienického hlediska bylo nevhodné protahování některých hodin do přestávky, v průběhu hodin většinou chyběl žákům prostor pro relaxaci.

Úvodní části hodin začínaly často rozhovorem nebo opakováním probrané látky, ale i písni, křížovkou. K průběžné motivaci žáků byly, kromě střídání činností, využívány také mezipředmětové vztahy, vlastní zkušenosti žáků a jejich poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Velmi pěkně byly zařazeny a využity regionální prvky.

Přátelská atmosféra byla zaznamenána ve všech hodinách. Vlídny přístup k žákům někdy přecházel k nerespektování pokynů učitelek. Drobné kázeňské problémy pramenily z únavy žáků nebo z jejich nezájmu o výuku. Cílený rozvoj komunikativních dovedností byl patrný ve všech hodinách, kdy žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor, v několika hodinách prezentovali také výsledky své projektové práce. Ne vždy byly písemnosti žáků kontrolovány a opravovány. Ve zdařilých hodinách žáci projevovali kladný vztah k výuce, pracovali soustředěně a se zájmem.

Hodnocení žáků v průběhu většiny hodin nebylo konkrétní, přesto mělo vždy charakter pozitivní motivace. Množství známek v žákovských knížkách je pro informovanost rodičů o prospěchu žáků dostačující. V šesti hodinách nechybělo závěrečné zhodnocení hodiny, ale vyučující většinou oceňovali snahu a pokrok jen ve všeobecné míře. Sebehodnocení žáků nebo vzájemné hodnocení práce spolužáků se objevilo pouze jednou.

Průběh a výsledky vzdělávání v prvouce, přírodovědě a vlastivědě byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola dlouhodobě využívá ke zjišťování výsledků vzdělávání komerční testy (pátý až devátý ročník – především český jazyk, matematika, ale i další předměty), s jejichž výsledky pracují učitelé v předmětových komisích a jsou s nimi seznamováni i na jednáních pedagogické rady. Vedení školy dále provádí dotazníková šetření u žáků i jejich zákonných zástupců. S výsledky

pak pracuje a promítá je do plánů práce školy a k přípravě školního vzdělávacího programu. V průběhu roku je sledována účast a výsledky žáků v soutěžích i jejich úspěšnost v přijímacím řízení na střední školy. Vedení školy připravuje také vlastní SWOT analýzu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V rámci inspekce proběhla na škole pilotáž částí kritérií hodnocení ČŠI, při které byly žákům osmých tříd, jejich rodičům a učitelům zde vyučujících rozdány dotazníky a v průběhu inspekce vybrány.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí ŠÚ Kladno o zařazení Základní školy Slaný, Komenského náměstí 618, okres Kladno, do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 260/99-00 ze dne 9. července 1999
2. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2003/2004, ze dne 21. září 2004 bez uvedení čj.
3. Učební plány Základní školy Slaný, Komenského nám. 618 pro školní roky 2004/2005, 2003/2004, 2002/2003, 2001/2002, bez uvedení data a čj.
4. Seznam volitelných předmětů ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data a čj.
5. Přehledy zařazení žáků tříd 7. až 9. ročníku na volitelné předměty ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data a čj.
6. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
7. Přehled zvonění na Základní škole Slaný, Komenského náměstí 618 ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data a čj.
8. Rozvrh dopoledního provozu školní družiny ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data a čj.
9. Třídni knihy všech tříd ze školních roků 2004/2005 a 2003/2004
10. Třídni výkazy všech tříd ze školního roku 2004/2005
11. Katalogové listy žáků všech ročníků ze školního roku 2004/2005
12. Minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek a prevence sociálně patologických jevů na školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
13. Koncepce rozvoje školy, ze dne 24. listopadu 2000, bez uvedení čj.
14. Rámcový plán školy na školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
15. Organizační řád, ze dne 1. ledna 1996, bez uvedení čj.
16. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy, bez uvedení data a čj.
17. Organizační zabezpečení školního roku 2004/2005, bez uvedení data a čj.
18. Plán pedagogických rad ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data čj.
19. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce
20. Plán kontrolní činnosti na školní rok 2004/2005, bez uvedení data a čj.
21. Přehled hospitací a kontrol ve školním roce 2004/2005, bez uvedení data a čj.

22. Hospitační záznamy vedení školy
23. Plán práce na květen 2005 – akce školy
24. Kopie dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání vyučujících sledovaných předmětů a ročníků ve školním roce 2004/2005
25. Časové tematické plány učiva sledovaných předmětů a ročníků ve školním roce 2004/2005
26. Záznamy o práci předmětových komisí a metodických sdružení sledovaných předmětů ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005
27. Inspekční zpráva, čj. 022 190/00-5067 ze dne 31. května 2000
28. Protokol, čj. 022 191/00-5067 ze dne 31. května 2000
29. Přehled pedagogických pracovníků školy zpracovaný ředitelem školy, bez uvedení data a čj.
30. Podkladová inspekční dokumentace zpracovaná ředitelem školy dne 3. května 2005, bez uvedení čj.
31. Dotazník pro ředitele před inspekcí vyplněný ředitelem školy, bez uvedení data a čj.
32. Rozpis suplování ve dnech 17. až 20. května 2005
33. Informace uveřejněné na internetových stránkách školy „www.2zsslany.cz“
34. Hospitační záznamy ČŠI
35. Inventární kniha pomůcek
36. Přehled videokazet, nových knih
37. Sešity žáků používané ve sledovaných předmětech a ročnících ve školním roce 2004/2005
38. Žákovské knížky, notýsky pro 1. třídu, deníčky školáků ze školního roku 2004/2005
39. Žákovské odborné práce z dějepisu - výběr
40. Výsledky žáků – komerční testy

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání na škole nejsou optimální. Téměř polovina sledovaných předmětů je vyučována pedagogy bez odborné kvalifikace nebo bez specializace pro daný předmět. Ředitel se snaží situaci zlepšit, vytváří podmínky pro další vzdělávání a spolu se zástupkyní se podílí na metodické osvětě. Organizace činnosti a provozu školy je přehledná, systém vedení a hodnocení zaměstnanců je funkční a účelný, důležitou roli zde sehrávají také metodické orgány. V oblasti kontrolní se však projevuje nedůslednost a nedostatečná účinnost přijatých opatření.

Materiálně-technické zázemí školy, prostory a vybavení pomůckami, umožňují zajištění výchovně-vzdělávacího procesu na velmi dobré úrovni, pro sledované předměty však chybějí odborné pracovny. Pomůckový fond není pedagogy dostatečně využíván, účelně uplatňován byl jen v několika sledovaných hodinách. Velice dobré je vybavení výpočetní a didaktickou technikou, její začleňování do výuky však neodpovídá daným možnostem. Ředitel materiální oblast sleduje a v mezích finančních možností se snaží vybavení školy stále vylepšovat.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve sledovaných předmětech dobrou až velmi dobrou úroveň, některé hodiny byly vynikající. Při výuce bylo více či méně uplatňováno činnostní učení, žáci byli vedeni k týmové i k samostatné práci, pozitivně byl podporován rozvoj jejich osobností. V některých hodinách, převážně v matematice, však převládala

role učitele. Nedostatky se projevily v práci s talentovanými žáky a s žáky se specifickými vzdělávacími potřebami během výuky. Velmi dobrá je činnost školy v oblasti prevence negativních sociálních jevů.

Od poslední inspekce, která proběhla v květnu 2000, byl zaznamenán pozitivní posun ve všech sledovaných oblastech, především pak v kvalitě vzdělávání, nedostatky však přetrvávají v oblasti personální a v kontrolní činnosti.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Hájková	M.Hájková v.r.
Člen týmu	Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová	V. Ritz-Radlinská Scherlingová v.r.
Člen týmu	Mgr. Jaroslava Boudová	J. Boudová v. r.
Člen týmu	Mgr. Viktor Keller	V. Keller v.r.

V Praze dne 7. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 17. června 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Miroslav Šindler

M. Šindler v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel	4. července 2005	c5-1132/05-5219

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.